

Nr 71

LANDSKAPSLAG

om planering av och landskapsandel för socialvården

Föredragen för Republikens President den 1 oktober 1993

Utfärdad i Mariehamn den 19 oktober 1993

I enlighet med lagtingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på planering av och landskapsandel för socialvården, om så är stadgat i någon annan landskapslag (*speciallag*). Om så stadgas i denna lag skall i fråga om landskapsandel som avses i denna lag även iakttas bestämmelserna i landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (70/93) (*landskapsandelslagen*).

2 §

Socialvårdens resurser

Varje kommun skall anvisa resurser för den socialvård som ligger till grund för landskapsandelen.

3 §

Verksamhetsmöjligheter

Kommun skall, om inte annat är stadgat i speciallag, ordna de uppgifter som hör till socialvården

1) genom att själv ombesörja verksamheten,
2) genom att med stöd av avtal tillsammans med en annan kommun eller andra kommuner ombesörja verksamheten,

3) genom att låta kommunalförbund där kommunen är medlem ombesörja verksamheten eller

4) genom att köpa tjänster av landskapet, av annan kommun, av kommunalförbund eller av annan som tillhandahåller socialvårdstjänster.

Vad som i 1 mom. 4 punkten är stadgat om kommuns möjligheter att köpa tjänster gäller även kommunalförbund som handhar uppgifter inom socialvården.

Om en kommun eller ett kommunalförbund väljer ett privat alternativ för ombesörjandet av de uppgifter som hör till socialvården skall kommunen eller kommunalförbundet försäkra sig om att den privata socialvårdstjänsten motsvarar den nivå som krävs av motsvarande kommunala verksamhet.

Kommuner och kommunalförbund är skyldiga att betala ersättning endast för de privat tillhandahållna socialvårdstjänster för vilka kommunen eller kommunalförbundet beslutat att ersättning skall utgå.

2 kap.

Planering

4 §

Socialvårdsplanen

Landskapsstyrelsen skall årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren (*socialvårdsplanen*).

5 §

Socialvårdsplanens innehåll
Socialvårdsplanen skall innehålla:

¹⁾ Ls framst. nr 32/1992-93
Fu bet. nr 13/1992-93

1) målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården,

2) de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigande i speciallag,

3) de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, kalkylerade markbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftskostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar,

4) antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen samt

5) en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår.

Dessutom skall planen innehålla beloppet av minimikostnaderna för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt.

6 §

Förslag över anläggningsprojekt

Kommun skall årligen senast vid den tidpunkt som landskapsstyrelsen bestämt tillställa landskapsstyrelsen ett förslag över de anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren.

Vad i 1 mom. är föreskrivet om kommun gäller även kommunalförbund som ombesörjer i denna lag avsedd verksamhet.

3 kap.

Landskapsandel för driftskostnader

7 §

Mottagare av landskapsandel

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården enligt de kalkylerade grunder som anges nedan.

8 §

Godkännande och justering av landskapsandelar

Totalbeloppen av landskapsandelarna för driftskostnaderna för socialvården samt de markbelopp per kommuninvånare som utgör grunden för landskapsandelarna godkänns årligen i socialvårdsplanen.

Då landskapsandelarna godkänns beaktas ändringen i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifter samt i kostnadsnivån enligt 5 § landskapsandelslagen.

Landskapsandelarna för verksamhetsåret

justeras under verksamhetsåret och därefter enligt 4 § landskapsandelslagen. Justeringen görs årligen före utgången av oktober genom att socialvårdsplanen vid behov ändras.

9 §

Kalkylerat markbelopp enligt åldersgrupp

De kalkylerade markbeloppen per kommuninvånare godkänns för socialvården på basen av följande åldersgrupper:

0-6	år
7-64	år
65-74	år
de som fyllt 75 år	

10 §

Landskapsandel till kommuner

Landskapsandelen för socialvården erhålls genom att de kalkylerade markbeloppen enligt åldersgrupp multipliceras med antalet kommuninvånare som hör till åldersgruppen i fråga. De belopp som erhålls för respektive åldersgrupp adderas och summan multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp.

11 §

Landskapsandelsprocenter enligt bosättningsstrukturgrupp

Landskapsandelsprocenterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) är följande:

Kommunens bosättningsstrukturgrupp	Landskapsandelsprocenter
1	45
2	45
3	45
4	39

12 §

Beviljande och utbetalning av landskapsandelar

Landskapsandel för driftskostnader beviljas utan ansökan kommunen varje år senast den 11 januari.

Den landskapsandel för driftskostnader som beviljats enligt 1 mom. utbetalas månatligen till kommunen från ingången av finansåret i lika stora poster senast den 11 varje månad.

Justeringarna av landskapsandelarna beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen för november månad efter justeringen.

13 §

Bibehållande av kostnadsfördelning

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av kostnaderna för den kommunala socialvården som ordnats i den omfattning som socialvårdsplanen bestämmer bibehålls sådan den är när denna lag träder i kraft.

Vid kostnadsfördelningen beaktas driftskostnaderna för ordnandet av verksamhet enligt speciallagar och landskapsandelen för driftskostnaderna. I driftskostnaderna ingår inte kostnader för anläggningsprojekt, kalkylerade räntor och avskrivningar eller kostnader för skötsel av lån.

Kostnadsfördelningen utreds vart fjärde år (*justeringsår*). Om den genomförda kostnadsfördelningen beräknad för året före justeringsåret skiljer sig från den kostnadsfördelning som gäller när denna lag träder i kraft, skall beloppet av landskapsandelarna justeras så att kostnadsfördelningen återgår till den ursprungliga nivån vid ingången av justeringsåret.

Innan en justering vidtas skall landskapsstyrelsen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare föreskrifter om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

14 §

Komplettering av landskapsandelen för socialvården i vissa fall

Komplettering av landskapsandelen för socialvården beviljas kommuner vars faktiska nettokostnad per invånare för specialomsorgen överskrider den genomsnittliga nettokostnaden per invånare för hela landskapet Åland med 75 procent.

Kompletteringen av landskapsandelen för socialvården räknas ut genom att den överskjutande delen av kostnaderna per invånare för specialomsorgen enligt 1 mom. multipliceras med antalet invånare i kommunen varefter det erhållna beloppet multipliceras med den landskapsandelsprocent som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp.

Med faktiska nettokostnader avses de kostnader som kvarstår sedan erhållna avgifter räknats bort.

4 kap.***Landskapsandel för anläggningsprojekt***

15 §

Mottagare av landskapsandel för anläggningsprojekt

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvården

kan på ansökan beviljas kommuner och kommunalförbund.

16 §

Anläggningsprojekt

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår minst till det belopp som fastställts i socialvårdsplanen. Anskaffning av markområde skall inte betraktas som ett anläggningsprojekt.

Som ett anläggningsprojekt kan även anses en åtgärd enligt 1 mom., om de beräknade kostnaderna underskrider det belopp som fastställts i socialvårdsplanen och om finansieringen av projektet skulle komma att bli synnerligen betungande för kommunen eller kommunalförbundet.

17 §

Godkännande

Anläggningsprojekt vars totalkostnader uppgår minst till det belopp som avses i 16 § 1 mom., de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår godkänns i socialvårdsplanen.

18 §

Projektplan

Kommunen eller kommunalförbundet skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillstålla landskapsstyrelsen en projektplan över anläggningsprojektet.

Projektplanen skall innehålla följande uppgifter:

- 1) allmän beskrivning av projektet,
- 2) redogörelse för behovet av att genomföra projektet,
- 3) beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning,
- 4) huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning,
- 5) tidtabell för projektets genomförande samt
- 6) en kostnadsberäkning för projektet.

19 §

Fastställelse av anläggningsprojekt

Landskapsstyrelsen fastställer på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret.

Samtidigt med fastställandet av anläggningsprojekt kan landskapsstyrelsen meddela kommunen eller kommunalförbundet ett för-

handsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret. Förhandsbeskedet är bindande för landskapsstyrelsen då den fastställer de projekt som skall inledas följande år, om inte annat följer av landskapsbudgeten eller socialvårdsplanen.

20 §

Förverkligande av anläggningsprojekt

Ett anläggningsprojekt skall påbörjas det år fastställelsebeslutet enligt 19 § 1 mom. fattats eller året därpå.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan av en kommun eller ett kommunalförbund besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan det har fastställts.

21 §

Landskapsandel för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt betalas landskapsandel högst för de kostnader landskapsstyrelsen har fastställt. Om de faktiska kostnaderna för ett anläggningsprojekt är mindre än de kostnader som godkänts i socialvårdsplanen och som landskapsstyrelsen fastslagit, betalas landskapsandel för de faktiska kostnaderna.

Landskapsandel betalas inte för anläggningsprojekt vars kostnader är mindre än det belopp som fastställts i socialvårdsplanen, om det inte är fråga om ett anläggningsprojekt som avses i 16 § 2 mom.

22 §

Landskapsandelsskalan

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt uträknas per kommun enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen om bosättningsstrukturgrupper (73/93) enligt följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Landskapsandel i procent av kostnaderna
1	65
2	60
3	55
4	40

Om två eller flera kommuner har en gemensam inrättning som berättigar till landskapsandel eller om ett kommunalförbund är huvudman, beviljas landskapsandel för anläggningsprojekt för varje kommuns andel i enlighet med dess bosättningsstrukturgrupp.

23 §

Utbetalning av landskapsandel

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt

betalas till kommunen eller kommunalförbundet månatligen senast den 20 varje månad i lika stora rater under den tid projektet beräknas pågå. Den första raten skall betalas ut månaden efter den månad då meddelande om att projektet inlett har inkommit. Om projektet på det sätt som avses i 20 § 2 mom. har inlett innan det har fastställts, skall dock den första raten betalas ut senast månaden efter den månad då fastställelsebeslutet fattades.

24 §

Projektredovisning och landskapsandelsbeslut

För fastställelse av den slutliga landskapsandelen för ett anläggningsprojekt skall kommunen eller kommunalförbundet för landskapsstyrelsen lägga fram en redovisning över kostnaderna för genomförandet av projektet. Projektredovisningen om de faktiska kostnaderna skall tillställas landskapsstyrelsen senast den 31 augusti under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt.

Landskapsstyrelsen skall fatta beslut om den slutliga landskapsandelen för ett anläggningsprojekt inom två månader efter att projektredovisningen lämnats in.

25 §

Återbetalning av landskapsandel för anläggningsprojekt

Landskapsstyrelsen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för anläggningsprojektet helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlättes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan landskapsstyrelsen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från landskapsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsstyrelsen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beslutar annat.

5 kap. **Sökande av ändring**

26 §

Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut enligt 14 § om beviljande av landskapsandel eller ett beslut som avses i 24 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsstyrelsen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

27 §

Ändringssökande

I fråga om lagligheten av landskapsstyrelsens beslut med anledning av rättelseyrkande eller i sådana beslut som avses 25 §, 29 § 3 mom. och 31 § får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen, såsom i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 154/50) är stadgat.

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

6 kap. **Tillämpning av vissa bestämmelser i landskapsandelslagen**

28 §

Betalning av landskapsandel

På betalning av landskapsandel tillämpas dessutom följande bestämmelser i landskapsandelslagen:

- 1) bestämmelsen i 16 § om betalning av utebliven förmån,
- 2) bestämmelsen i 17 § om återbetalning av grundlös förmån samt
- 3) bestämmelsen i 18 § om upphörande av betalningsskyldighet.

7 kap. **Särskilda bestämmelser**

29 §

Servicesystemets ändamålsenlighet

Om kommunen inte har ordnat sådan service för sina invånare som avses i speciallagarna och den nödvändiga basservicen inte motsvarar allmänt godkänd nivå i landskapet, kan landskapsstyrelsen pröva ändamålsenligheten i kommunens servicesystem.

Om landskapsstyrelsen konstaterar att servicesystemet har allvarliga brister av orsaker som beror på kommunen, kan landskapsstyrelsen ge kommunen rekommendationer om hur och inom vilken tid bristerna i servicesystemet skall korrigeras.

Om kommunen inte har korrigerat bristerna i servicesystemet inom den tid som landskapsstyrelsen fastställt i sin rekommendation, kan landskapsstyrelsen helt eller delvis återkräva kommunens landskapsandel till landskapet för den tid och till den del servicesystemet har konstaterats vara bristfälligt på det sätt som landskapsstyrelsen avser.

Återkrav av en kommuns landskapsandel kan förnyas sedan landskapsstyrelsen på nytt har behandlat bristerna i servicesystemet på det sätt som stadgas i 1 och 2 mom. Återkravet av landskapsandel får härvid inte beröra en sådan tidsperiod för vilken landskapsandel redan tidigare har återkrävts.

30 §

Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna eller kommunalförbunden skall enligt vad landskapsstyrelsen bestämmer sända in de upplysningar om kommunplanen, budgeten, bokslutet och förvaltningsberättelsen samt övriga upplysningar som behövs för att bestämma landskapsandelar enligt denna lag.

31 §

Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna vägrar uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, kan landskapsstyrelsen vid vite tvinga kommunen, kommunalförbundet eller annan huvudman att uppfylla förpliktelsen.

32 §

Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemort i kommunen enligt lagen om befolkningsböcker (FFS 141/69).

Vid uträkningen av den landskapsandel för kommunen som avses i 10 § anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

33 §

Formulär

Verksamhetsberättelse, projektplan samt projektredovisning skall uppgöras på formulär som fastställs av landskapsstyrelsen.

34 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

**8 kap.
Ikraftträdelse- och övergångs-
bestämmelser**

35 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Bestämmelserna i 2 och 3 kap. tillämpas första gången redan år 1993 vid antagande av socialvårdsplanen för åren 1994-1998.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 22 november 1983 om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården (63/83) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

36 §

*De kalkylerade markbeloppen det år då lagen
träder i kraft*

De kalkylerade markbeloppen per invånare som skall tillämpas det år då lagen träder i kraft godkänns i socialvårdsplanen.

37 §

*Tillämpning av tidigare gällande
bestämmelser*

Landskapsstöd för kostnader som uppkommit före lagens ikraftträdelsedag betalas enligt de tidigare gällande bestämmelserna, såvida inte något annat stadgas i denna paragraf.

På anläggnings- och driftskostnadsprojekt som har påbörjats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet till den del projektets genomförande fortsätter medan denna lag gäller. På alla egendomsöverlåtelse och ändringar av användningssyften som har skett efter ikraftträdandet tillämpas 25 §.

Ett ärende som är anhängigt vid landskapsstyrelsen när denna lag träder i kraft skall slutbehandlas enligt de bestämmelser som har gällt tidigare, om det inte är fråga om överlåtelse och ändringar av användningsändamål som avses i 2 mom.

Mariehamn den 19 oktober 1993

RAGNAR ERLANDSSON
lantråd

Lars Karlsson
föredragande

38 §

*Pensionsskyddet för personalen vid en privat
verksamhetsenhet*

Den som då denna lag träder i kraft är anställd hos en privat arbetsgivare som tillhandahåller kommun eller kommunalförbund tjänster som avses i 3 § 1 mom. 4 punkten har, såvida landskapslagen om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel (51/71) tillämpades på ifrågavarande verksamhet före den 1 januari 1984, rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension ur landskapets medel enligt de regler som gäller för personer som är anställda hos landskapet.

Sedan i 1 mom. avsedd person avlidit betalas familjepension efter honom enligt samma regler som efter person som varit anställd hos landskapet.

En arbetsgivare som avses i 1 mom. är skyldig att till landskapet för varje kvartal betala en andel av pensionskostnaderna för personer som avses i sagda moment. Andelen utgör 25 procent av ifrågavarande personers lön. Andelen för visst kvartal skall betalas under den första månaden i följande kvartal. Med avvikelse från vad som nu sagts är andelen av pensionskostnaderna under ikraftträdelseåret dock 15 procent samt under det andra giltighetsåret 17,5 procent, under det tredje 20 procent och under det fjärde 22,5 procent.

En pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte en årlig ränta av 16 procent för den tid som betalningen har försenats får indrivnas utan dom eller utslag på det sätt som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utökningsväg (FFS 367/61).

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning för vars förpliktelser en delägare eller en bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte dröjningsränta sökas ut hos delägaren eller bolagsmannen enligt 4 mom.

Sedan denna lag trätt i kraft gäller om pensionsskyddet för dem som anställs av en privat arbetsgivare som avses i 1 mom. bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61).